

Nepodpisani se dopisi na listaku.
Prepisana se plama listaku po
čvrst svaki redak. Oglaši od 8 redak
stoga 80 no., za svaki redak
više 5 no.; ili u slučaju opetovanja
uz pogodbe sa upravom. Novol se
šilju poštarskom naputnicom (as-
sagno pustale) na administraciju
"Naša Sloga". Ima, prešimo i na
bilje poštu valja točno osnažiti.

Komu list nedodje na vremenu,
noka to javi upravnici u otvo-
ronu pismu, za koja se ne piše
poštarsko, ako se izvana napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nasloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izdat svakog četvrtka na cijelom
arku.

Dopisi se novrađaju ako se i
notišuju.

Nabijanjovani listovi se oprimaju.
Preplaća se poštarskom stolj 5
for., za svake 5 for. na godinu.
Razmjerne for. 5/4, i 1/2 za pol go-
dine. Ivan carevinu više poštarska.

Na malo jedan broj 5 for.

Uredništvo i administracija je
te u Via Carintia br.

Izbornikom istarskih gradova!

Dne 1. aprila ove godine pozvani ste ovršiti najsvotije Vaše pravo državljanstvo.

Taj dan imate glasovati Vašega zastupnika za državni sabor u Bođu.

Dosadanji zastupnik istarskih gradova bio je zomalijski kapetan dr. Vidulich, sada pokojul.

Taj čovjek, odgojen svojih mlađih dana na tudijsku, bio je dudušo na daloko poznat, imao je znanja i izkustva, ali nije čutio za svoj rod, što bi bio mornočištiti.

On je zastupao samo Talijano istarskih gradova, a ne one modju Vami, koji se još niste odbili od majčinoga mlioka i od slatkoga zvuka svojega hrvatskoga jezika.

Vidulich je imao barem imo hrvatsko. Danas na njegovo mjesto birati Talijana, komu ni imo nezvoni po našu, značilo bi još veći nazadak.

Istrani hrvatskoga jezika treba da glasuju za čovjeka svoga roda, izkušnjega domoljuba, koj poznaje jezik i potrebe Vaše i druge jezike, da se u potrebi na Vašu korist ujimi posluži.

Taj čovjek, izabranao volike vedine Vas istih, kojih znamo mišljenje i volju jest:

MATE MANDIĆ

urednik „Naše Sloga“ u Trstu.

Njega Vam toplo prepoređujem!

Njegovo imo noka jo napisano na glasovnici svakoga Vas,

Njegovo žarko rodoljublje, njegovo znanje, erčanost, pravednost činiti će, da Vas bude zastupao kao pravi domorodac, da bude neustrašivo branio Vaše pravice na zakonih utvrđljeno, da bude izkazao Vaše potrebe i način, kojim da Vam država pomogne.

A pravedan kako je, neće zahtijevati, da našemu jeziku robuje ikoji drugi jezik, nego će podi za tim, da se naš hrvatski jezik domogne mesta, koje ga ide po božjih i ljudskih zakonih, pak da nebudemo i na dalje sužnji tudijski misli i tudijskog govora.

Gospodin M a t e M a n d i ċ pozna žalostno stanje naše mornarice, pozna težko uzdisanje kmetskoga stališta (a i toga ima modju Vami stavnovnici gradova); on, sin naroda, pozna sve potrebe narodne; on će jih jedini dostojno iznesti na svjetlo.

Vaši glasovi, koje ćete njemu dati, neka budu protest odrešiti, ni prvi ni zadnji, proti onomu, što naši neprijatelji uvjek viču i pišu: da u gradovih Istre nije nego goli Talijani!

Nožalite onoga dana! Nebiće Vam težak trud doći do birališta i tamo predati svoju legitimaciju i glasovnicu izpunjenu imenom predloženoga Vam zastupnika.

Tim ćete pokazati, da sto narod čil, da mislite o svojoj občenitoj koristi i da se Vašega bistroga vida nemože obesjediti ni sjajnjimi imeni ni žutimi dukati tudijskim.

Naš predložnik je rođen Istranin, njegov rod zasiže duboko u prošlo vjekove; Istra je njegova prava rodna zemlja. On dakle nije nametnik kako su drugi, koji svoje starije moraju tražiti po krstnih knjigah izvan Istre!

Čovjek, kojega mi preporučamo Vašemu glasu poznaje dobro i drugi jezik, koj se u Istri govori; poznaje i onaj jezik, kojim se u državnom saboru govori.

Već to preporuča ga toliko, da će i pravi Talijani za njega glasovati. Drugi predložnik nije takov. Za drugoga nesmije biti ni jednoga našega glasa.

Da živi gospodin MATE MANDIĆ!

U Trstu, 22. marca 1889.

Predsjedništvo političkoga društva „Edinost“ za Primorje.

G O V O R

narodnoga zastupnika dra. Dinka Vitezola, izrešen u sjednici carovinskega vijeća dne 8. marta prigodom podrobno razprave o proračunu za godinu 1880.

(Nastavak.)

Kako so pak prema svemom tomu višoka vlada ponasi? Ako je potrebna njezina privola, to se hrabro povuče nazad, kako se je to baš dogodilo sa nastavnim jezikom kod obrtničke škole, sa troježidom napisom na hrvatskoj željoznici, ili ako nije njezina privola nuždna, to se drži prekrštenim rukama.

Kakovo je pak ponašanje vladino — mješljeli uviđaj pokrajinske vlade — proma Slovencem? No što o tom sto voz dozvoli prilikom interpellacije, što sam ju u mjesecu oktobru postavio o obavijesti, što ju je dalo polnojeno raznolikstvo u Trstu ondješnjom pokrajinskom sudilju prigodom kasnog razpravu proti uredniku „Našo Slogu“.

U njoj je izređen čudan sud o svih austrijskih Slovencih, sud naime, da strujušto kod njih vlađaju, tlu proko austrijskih granica i da oni imaju oljevala, od kojih se neki točko daju spoljši sa državnim polokojom. Mollm hopt, njegova proučivost ministarskog predsjednika, da bi mi se neponokod odgovarao na onaj moj upit.

Politički oblastni župovi su kostok boj, dostojanju bojlo stvar, i proti novom pravopisu obiteljskih i mještanskih imena. Nego buduć ovo ne spada na stvar, pridržajmo se ob ovom drugom prilikom govoriti, ako dobijem reč.

A sad si ukinuti slobodu kasati etonog od postupajuću autonomsu oblasti, talijanskih občina, pokrajinskog odbora i sabora.

Buduć je talijanska stranka poduprta od vlade, to njezinu notopos i njezinu fannuzi uiti, njezinu kaučenost pružati sve granice. Sto se prije svoga občinali tito, to će navesti slijedeći slučaj:

Zagrebodanska trgovska i obrtnička komora obratila se za obavijest u nukom veličavom poslu na mnogo občina ovo polovlje države, a modju istim i na posročku občini. Dopis bio je, daško, sastavljen u službenom hrvatskom joziku. Porodični načelnik povratio jo onaj dopis nootvorom na opazkom: „risultato“. Javno tlolo obraćen na daktol alužbeno na drugo javno tlolo, a ovo mu vratač spis nootvorjen. Nije li to zleporebiti vinski i nopraviti li se to pravim podsetkom uljednosti? Pa se ipak talijanska stranka poriši na svoju stoljetnu prsvijetu, na kojoj ono temelji svoju provlast nad Slovenci i Primirjem. Navedeni slučaj orljivo živimi bojama tu rasklikanu prsvijetu.

Isto tako još: labinska, vodjanska i vinkovska občina vratio župljanskog občini dopis sastavljen u službenom hrvatskom joziku.

Kad bi župljanska občina tako radila, na što bi i pravo imala, bio bi nemoguće svaki službeni posao. S toga je takovo postupanje bilo od oblastiških neodustupljivih i neuskonitnih proglašeno.

Pokrajinski odbor, sastavljen samio od zastupnika prispredsjednika talijanske strane, oblačen je, prije bačili u kut svog spisa podnobešeno u hrvatskom ili u slovenskom joziku, iliaku su spisi došli od kojne občine, to mu se ipak džinilo potražnim, da se odgovori, tad bi ih dotičnim občinam povratiti nalogom, da jo ih talijanski sastavi (Cujo! i na desnicu!) talijanskim pravodrom poprati (Zastupnik grof Lažanski: to je još 10).

Na taj način bili su povraćeni podgradskoj, kastavskoj i vrbničkoj občini i u oboj svim, koju hrvatski ili slovenski ureduju, proračuni za godinu 1887. Pošto se jo radilo o vrlo prešnom i nužnom poslu, njoj ovim občinam preostajalo ino, nego da velikim troškom daju provesti proračune na talijanski jozik i da je takovo podstaču.

Alli vrbnička občina, uvidjajući u takovom postupku povredjuju članka 19. te mješljnih državnih zakona, obratila se jo u sličnom slučaju na carovinsku sudilju (Zastupnik grof Lažansky: To jo savsim pravo!) Kako se je imalo, daško i obekivati, carovinsko sudište rješištem 5. sječnja prošle godine, broj 5, dalo je občini pravo. Ted se jo občini obratila za isti posao — radio da se naime o podpori za gradnju štorma u jednoj podobnosti vrbničke občine — opet na pokrajinski odbor i dibi nepovoljno rješenje. Valjda joj se molbu odbilo a čušta, kojeg nečušno osnačiti. Što je uradila vrbnička občina? Obratila se jo županije na pokrajinski odbor i zahtijevala je, da pošto je njezin spis hrvatski sastavljen, neka joj ga pokrajinski odbor i hrvatski rješi.

Pokrajinski odbor nije se dao na to sklonili i odspiom 28. marta 1888., broj 1480 odgovori nječno. Odžani nije preostalo drugo, nego utoci se opet na carovinsko sudilje i pozivajući se na članak 19. te mješljih državnih zakona razložila jo, da buduće spis bio hrvatski sastavljen, redje bilo pokrajinskom odboru, da hrvatski odgovori. I užilje je carovinsko sudilje rješištem 8. jula 1888. br. 111 prihvatalo pritužbu.

Na temelju ove rješište obratila se jo občina opet pokrajinskom odboru, zahtijevajući, da prema ovoj rješišti njoj dade hrvatski odgovor. Pokrajinski odbor, nježje uvažiti rješištu toli visoku občini, pozivajući se jednostavno na prijašnji odspis 28. marta 1888., koji je bio kao nedostupiv i nezakonit označen. Tad nije občini preostalo, nego pozivom na §. 82. poslovnika pokrajinskog odbora, obratili su se namještaju, neka on uzredi, da se zatkor, odnosno rješivo carovinskog sudilja potkuju i vrše. Do sada nije još dobila vrbljška občina nikakav odgovor.

Iz avoga toga razabrat date, veljovana gospođa, koliko su jo daleko došlo na vladinskom političkom, tolko da pokrajinski odbor, to izvršujuće tlolo odbora, krati posluh i rješištan carovinskog sudilja. (Zastupnik grof Lažansky: Cujo!) A kako je pa u odboru? U odboru je još gore. U pokrajini, gdje ima tri petine Slovaca, njoj se još duše, otkad ustanovljuje, da je somajški poglavari baron dio svog govora kod otvorenja i zatvorjenja odbora u hrvatskom jeziku rokro i u obojica razprava jednom hrvatskom rdečim prorboru. Pađo, ako hrvatski zastupnici svog matovinskog jozika govoro, zastupnici vodilni III. so domonstrativno odaleđe u dvoranu, ili ako ostani, tolko vileni i bude, da jo zastupniku nomoguće govoriti, ili ako govoru iđu se nabaviti na njih svakojakim pogredam, a da predsjednik nikoga, ne ukori, niti na rod pozove.

Pri tom budi mi dozvoljeno pripovjediti dogodjaj, koji su se u porodici sabornih u posljednjem zasedanju odbora uslijedili. Unaprijed mi je kazali, da kod toga pozivaju glavnu osobu sudačku somajšku poglavaru dr. Vidulichu.

Troba je protodrom prigovor, koji bi mi se mogao postaviti i postavio mi se, da vrednjem stovanju mrtvih kad o pokojnom Vidulichu govorim, „putstvo mrtve u miru“ doveljenu mi se a neko strano kod mojog poslijednjeg govora. Nego ja mislim, da će mi biti dopušteno govoriti o poslovima, kojih se ne ihu privatno osobu dr. Vidulichu, njoj njegova javnoga djelovanja. Kad se nobi smjeli govoriti o poslovima, kojih se ne moglo ni povlasti plati, jer ova prikazuju samo čino, a čini su ovako spojoni sa osobama.

Govori su o carovih i kraljevih, pa do biti slobodno govoriti i o jednom somajškom poglavaru. Kalco rokoh, ja ne govorim dru. Vidulichu kno o privatnoj osobni, nego o drugi Vidulichu kao zomajškom poglavaru i predsjedniku odbora.

Prije sjećnjicu 18. septembra prošle godine prodno je bio dr. Vidulichu zastupnik mađarskog predsjednika i pokrajinskog odbora i postavio upit na vladu o ponavljanju polstoljkih oblasti u Istri gledo unapravljanja slavjanskih imena u matici i mollogo, da se upitom radi što poslovnik propisuje.

Za razpravu izjavili predsjednik, da mu je jedan zastupnik vratio spis, označavajući ga kao upit na vladu, nego, posto je sastavljen u jeziku, kojega on ne razume, to se on obzirom na §. 20. poslovnika i obzirom na izjavu dane od vlasti u devetoj sjednici godine 1887., ne može na njega obzarijeti, ako ne prileži talijanski pravod.

(Nastaviti do se.)

Pogled po svetu.

Trst, dne 27. marta 1889.

Austro-Ugarska: Prigodom razvještanja slike na proračunu ministarstva nauke i carovinskom vjeću podiglo su sve stranke svoj glas proti ministru Gantschu. Niemcem čini se, da jo ta ministar odvije sklon klerikalcem i Slavenom, a ovi tužu se upravljano na ministra nauke, da zapostavlja njihove pravedne želje. Vodja mladočeske stranke dr. Gregr napao je Žestoku na predlog kneza Lichtensteina, koji traži konfesionalnu školu. Govornik zagovara je, da pošto je njezin spis hrvatski sastavljen, neka joj ga pokrajinski odbor i hrvatski rješi.

toboz zakona o puškom školstvu, dođim je predbiano knezu i njegovim istomiljenikom, da nastoje narodom zutvoriti put do prosvjeti i podržati ih u neznanstvu i tmini. Njemački liberalci i njihovi drugovi odobravali su živahno dru. Gregr, koji je svakako predaleko itan tvrdog nešteta, za čim neidu klerikalci, uz koje pristaju i većina českoga zastupstva. Svojim govorom rusprio je dr. Gregr još većma strast u svojoj domovini, a tim jo poslužio jedino avojim narndnim protivnikom — Niemcem. Od lievičaruh govorio je strastveno zastupnik Dumroicher, koji je napravio način braću Slovence, koji je rušio i podnijevao što je njemačkoga u Stajerskoj, Koruškoj i Kranjskoj. Notruba nam takar dokuzivati, da jo toj liberalui Niemci govorio na temelju kričih podatak, te da je izopazio činjenicu jedino u tu svrhu, kako bi mogao dokazati, da su toboz Niemci u spomenutih pokrajina od Slovenceh slučani i proganjani, dečim se dogodjaju u istinu protivno.

Kako smo juj javili, obaviti će se dno 1. i 4. aprila naknadni izbor u istarskih gradovih i trgovskeho obrtničkoj komori u Rovinju jednoga zastupnika na carovinsko vjećo. Talijansko političko društvo u Pasišu postavilo je ka avoga, kandidata drs. L. Ricci-a, podnjačnika u Puli. Hrvatske stranke hoteli pokazati našim protivnicima, da imaju učinak svjela i u istarskih gradovih, postavila je također svoga kandidata, puk smo uvjereni, da će uspjeh izbora našu tvrdnju posviedočiti.

Opozicija u mađarskom sabornom posloju je ipak za rukom prisiliti nekoje ministre, da daju ostavku. Ministar predsjednik drži se doduše još učinkovit, ali ne mogao postaviti i postavio mi se, da vrednjem stovanju mrtvih kad o pokojnom Vidulichu govorim, „putstvo mrtve u miru“ doveljenu mi se a neko strano kod mojog poslijednjeg govora. Nego ja mislim, da će mi biti dopušteno govoriti o poslovima, kojih se ne ihu privatno osobu dr. Vidulichu, njoj njegova javnoga djelovanja. Kad se nobi smjeli govoriti o poslovima, kojih se ne moglo ni povlasti plati, jer ova prikazuju samo čino, a čini su ovako spojoni sa osobama.

Govori su o carovih i kraljevih, pa do biti slobodno govoriti i o jednom somajškom poglavaru. Kalco rokoh, ja ne govorim dru. Vidulichu kno o privatnoj osobni, nego o drugi Vidulichu kao zomajškom poglavaru i predsjedniku odbora. Bugarška: Posljivo odstupa kralju Miljanu, da se svog kratkog putovanja u Pečtu i Bač kuci. Sada se sprove, da pođume poduljji put preko Bugarskog u Carigrad i u daje na istok. Kraljica Natalija vratiti će se svakako u Srbiju čim se tamo umire duhovi i čim se zaboravi na razkreliju Milana. Otorani mitropolit Mihajlo vratiti će se takodjer u Srbiju, a tada da će proglašiti razstavu braka kraljevskih supruga ništvenom.

Rusija: Kralj Milan vratio se na svog kraljevskog putovanja u Sofiju, da učini i na zecu (?) ni koristin, jer da staru tirku se nemore učit Boga molit . . .

Jur. Po božićima, pa sato plačet? Tor ja bi volia, da se posudit do dogodi, kadi bezbožni preveć nos dišu . . .

Fr. Po malo Juro moj! sve imam svoj kraj pak do l' njihovo gospodstvo.

Jur. Da da vero, tor Bog neplača s vukom s u bato.

obzirno proti svakom gibaju se socijalist. Prije bijahu na dnevnom redu progani Poljskoh, a sada jo došao red na socijaliste, koje se zatvara i njihove novine plion ili zabranjuje.

Franina i Jurina

Fr. Bojorno Zorzi!

Jur. Frane nobudi kako i Filipanski kuhar.

Fr. Te da ni ovako lipo?

Jur. Ča si kada dači tovara lajat, a breka tuli?

Fr. Ma, kako ipak kad god kukuričo.

Jur. Malo, zad njoj prava gospodarsca vratom sakrono.

Fr. A gospodar se smijo!

Jur. Kali mi Jura, da bi rođ, da ovo litio još glas ni trača nijednom Inštritu?

Jur. A tribo da čuda študijaju, pa do imat domu puno posla.

Fr. A moro bit da se vrto čuda oko dinjera, da imaju učinit za novu školu u Premanuri.

Jur. Ča bit da se to, jer uvik se initi i diljeniva, kad imaju bit balotačioni.

Fr. Da, da, oni miro a mi plaćamo.

Jur. Ča doš, tor smo sami krivi, ađ dajemo vuku ovco past.

Fr. Joj i srota ja namili!

Jur. Ka nezeda ti se je privitila?

Fr. Joj meni sva Barbancićevo je u drno gavita, jer da niki prorok jo propa...

Jur. Ča oni, ki jo knote vadju, da čovik pimo dilo i . . .

Fr. Da kad umre, da krapa kako blago!

Vidli, ka nezida, Jure moj! Kažu da oni lov na zecu (?) ni koristin, jer da staru tirku se nemore učit Boga molit . . .

Jur. Po božićima, pa sato plačet? Tor ja bi volia, da se posudit do dogodi, kadi bezbožni preveć nos dišu . . .

Fr. Po malo Juro moj! sve imam svoj kraj pak do l' njihovo gospodstvo.

Jur. Da da vero, tor Bog neplača s vukom s u bato.

Fr. Ča bi rođ, da va Višnjane gro evo tako gladko?

Jur. Ja dlu, da će bit malo s lojom posazali, da se novidi hrdja . . .

Fr. Ča bit da, da takovoga, jer se već ni sljedeće nedrža.

Jur. A ča do ti slijedeće: da se ni krenja hrvati, da ono ča učine o ni tri široko-tribulari . . . , da ono je sva dobro i pravo!

Fr. A kad jo tako, onda ima čoro pravo, da nije potreba naših zastupnika va slijednici.

Jur. To da nova moda višnjanskih kraljolja!

Fr. Trebo, da, da.

Fr. Ča bi rođ, Jurino, da šarenjački trubuh na tako široka črva, da nju nikad sit?

Jur. A kako to misli?

Fr. Ča lipa, tako: doju da žarenjak i krenjoli ni svetog nepušaju u miru, najveć tamo poli Višnade.

Jur. A viš ga, ki bi bil pomisil, da Franjo ima tako fin, nos, da sve donuši; sigurno misliš na lakomiju onega Talijana.

Fr. Ki jo stia prikratit pravo našo Bl. Divico Poljsko.

Jur. I ko pravo naši ljudi moraju čuvati i po noći, jer su poli neki dugi nočki..

Fr. Tako valja; branimo našu Bl. Gospu, pa će i ona nas.

Jur. Od širokih šarenjačko-krenjelskih trubuh, odvaj nas gospodine!

Različite viesti

Način biranja i istaknute gradovitih preporučamo toplo, da plu tuđno imem na drugogog kandidata kod predstojedih izbora, da ne bude kašnjen prigovor ili drugih neprilika. Svaki način birac neka napravi na glasovnicu ima i snadaj predloženika, kako je natiskano na prvoj stranici današnjeg lista itd. J. Mate Mandić, uređnik "Náje Sloga" u Tratu. Koji bi bao potio te napisati talijanski, neka se izjaviti dotične rubrike u tom jeziku, sa riedom odgovarajućim onim gori. Koji nezna sam napisati, neka se utupe prijatelju ili znakovno stranku, da mu glasovnicu ispunji.

K Izborom u istarskih gradovih. Na prvom mjestu nađo će naši čitatelji proglašiti političkogra društva „Edinstvo“ nađeno u bornicima u istarskih gradovih. S našu stranu nećemo ponuđati proglašenje što dodati veće proprorčanu, da ga vlastno ponosnije pročita i prosudi. I naši politički protivnici, a na delu njihinj paviljone političko društvo, izdali su i raspisali proglašenje na talijanskom jeziku, birače u gradovih i u trgovackoj komorbi u Rovinju, u kojem preporučuju g. dr. L. Rizziu iz Pule. Tonu proglašenje ditarano je u zadnjem broju „Istre“. Po starom običaju nabavljaju se poredki piškari s svojom kulturom, bogatstvom i talijanskom u istarskih gradova, ali uza sve to ne moguće zaštiti strah i velike brige za upravljanje predatođojih llobora. Svi istarski gradovi — piše baba — „javić dinsto talijanski, to je nesprobodiva svrdjava talijanske Istre“ — ali ipak moži i užinklju svoje vjernice, budući članici i članici, jer su saslušani, kada

da budu složni i jedini jer se nisam, koji
si bi bao nisan brda valja. Talijanski kan-
didat, da je mlad, uman; bogat, dozivljan
i liberalan, ali, ali slogo hode se — više
ona — i zapita, jer bi nas mogli iznenaditi
dali nudi protivnički. Gđe je tu dosta
„bab“ logika, a gdje, pogolje talijansko
tvorjivo gradovao? II su istareći gradili zabilje-
žato talijanski — tada jo, nerazumljivo
vapaj poročko-paslinsko gospode, jer njima
kao takvima nitko pobjjedio. otali nomoz
ili ju u tih gradovilici i hrvatsko krv, i to u
tolikoj mjeri, da zadaje našim protivnikom
osobljiva straha, a tada varaju spomenuta
gospoda svoju sljedbeniku i lavantinu avlat-
daju našu što no rlo: „rog za svetu“.

Mi opotujemo, što smo sto i sto puta kazali, da imamo svih gradovlja latro, gdje višo geđe manje, hrvatsko kri, a to do nam dokačati i predatojodi latbori. Iz nimke bi mogla mostati samo onđio, gdje imade naših Juhin miljačnih ili nomarničkih pa do radjo vatati kod kuce nego li po dati so do blizalista. Osim takvih bili su i drugih, kojih su nadeli sto loprika i za prijeka, a najglavniji do bor dvojboje bili kejokokvi obiziri napravom jednoum ili drugoum gradjanu, mudruju, gospodaru predustatiju. Značajna i lekrona rodoljubava nudo dakačo nista od toga pritočili, dugovi svoju diktavljansku i rodoljubivu dugo nost, a kukavice i nomarnici jesu svakog stranča viša na stolu nego li na koret, mali koliko so oni avojima domoljubljem hvalasli. Svaka stranča trazi od svojih pristupa u prvom rudu, da dinom dokači koliko vrloće, pa i zl se pouzdano nadamo, da će naši blazići i istarskih gradovlja pokazati dno 1. aprila, da nepoznavaju strahu, obizira ni zanrisko, kad se radi o našom životu.

priroku, kada su došli o narodnoj biski.
† Janko Jurković. Na 20. tokudega,
nakon dugog i točkog bolovanja, umre jo
u Zagrebu jedan od knjižovni pravca hrva-
takih, Janko Jurković. Rodio se jo u
Požegi na 21. listopada 1827. God. 1848.
kad planu rat, stano učiti prava i raditi
kao stalni suradnik u Gajevi "Narodnih
Novinah". Kod osnivača jugoslavenske akademije
donoju znanosti i umjetnosti bl izabran
među prvimi članovi, a godine 1874 imenovan
joj je savjetnikom kod vlaste u Zagrebu,
što je i do smrti ostao. Izra smrtil Augu-
sta Sonova izabran je i podpredsjednikom
"Matica Hrvatske". Stolice hrvatskoga je-
zika na svetučilištu, koja mu je bila u
svoje vrijeme ponudjena, nije htio primiti.
Kao školskoga nadzornika srednje škole
uzpoznao ga je na, Ricsi i većina naših
mladja inteligenčije iz Istre, to je u njemu
stvarala izvrsne pravde i prijašnjeg
nadzornika, Janka Jurkovića, kao hrvatskog
knjižovnika jo i pravi i disti humorista
vlastnik vedroga lica bez nagrada, glasnogog
smijeha bez sarkasme, "Matica Hrvatska"
izdala je 4 svraka Jurkovićevih radnja, 2
svraka pripoviesti i 2 svraka dramatične
proizveda od god. 1878—1881. S Jankom
Jurkovićem umrla je jedna od najčešćitljih
hrvatskih duha, jedan od najvećih poete-
nika. Hrvatska ju izgubila, a Jankom
Jurkovićem džina života, kakovih joj treba-
u osili, zaostala drozavu krušku.

imenovanje u trgovackoj vojarnici
Kr. pomorska vlast na Ricci imenovala
je podkapetana g. Eduarda Pajkurića i

Rike kapetanom duge plovitbe, a podkapetanom plodnjakom, morarstvom, i. sl. Dinku Buanđiću i Albertu H. Cappotinu iz Malog Lođenja te Andriju Kopajidu iz Kostreće sv. Barbare.

Glavne skupštine slavenačkih društva u Tratu, Dne 81. t. m. imali će ženika podružnica društve sv. Cirila i Metoda svoju godišnju redovitu skupštinu; dno 7. aprila muška podružnica iste društve a dno 14. aprila „Delavsko podporno društvo“. Osim tih slavenačkih društava obdržati će svoja godišnja skupština koncem aprila ili mjeseca maja „Slavenačka čitaonica“ i političko društvo „Edinost“.

Otkrijte spomenik. U ponosnjak dne 08. t. m. bilo je obdržano na trgu pred

26. t. m. bijaš održiven na trgu pred južnim kolodvorom u Tratu spomenik našeg dјidjog Rendida, koji bi imao sjediti Trdane, da je prošlo 500 godina otkada jo spriječio Trat austrijskoj monarhiji. Drugom zgodom kazali smo svoju o modulu, za taj spomenik, a danas iusmeđe jedino dodati, da jo to pravo remek-djelo, obdobje povijaljivo, te da će samo povedati slavu prvovrednog našeg umjetnika. Spomenik se na strotkoj podlozi od dviju stupnjeva, na kojih podiva 1420. metara visoki obelisk, koji nosi na glavnom predužju latinski napis: *Nisi isto strani stoji ponoven na rukojino i rimsko dobu krasan kip Šeno la bronsa, koja daju levu ruku u znak radosti u desnom drži okruglik vez, kojim su vezano spomenute ručovljine. S drugo strane uklanji se crneki grib u krunom a nad tim vije se velika crnaka kastava, koja okrajol padaju na desno ramo divne Šeno,* predstavljajući grad Trat.

Iz Počare piše nam: Neugodno dirnuti do, bez dvojebojne obdobje, koje putuju morem između Pula i Treba i obratno, viest, koja se ovdje tajno razpravlja, a za koju mi nemozemo užeti odgovornost. Pogovara se našmo, da jo vlastnik više parobroda g. Cesare stavio tajniku latarškoga parobroda skoga društva gosp. Sibak uvjet, da do odustati od konkurenco, a tko mu ovo dade sa tu ulugu nagradu od 45.000 forinta. Gospoda ravnatelji tog društva drže uvjete g. Cesare, kao veliku tajnu, jer se boje, da bi dionitelj, kad bi sa tu tajnu donosil - proti istoj protetivljal, a tim sve novo i onove naše gospode pokvarili. Toliko doznaemo od posudano strane, a da li je istinito, nedemo da intrakujemo. Žallili bi kad bi g. Cesare napustio prugu Pula-Trat, jer bi tim silno štetovao putujuće obdobje.

Spomenik je ogradjen dočvorouglastom željeznom ogradom; na svakom ugлу na laski se umjetnički izrađuju avenijalke.

Održanje spomenika obavilo se veoma skromno. Budžetovali su pri tom učinjeni samo službeni knjigovi. Rudalkini gradnjani držali se deluku, jer nedu da usna, istaknula svedočnost, koju bi ih sledilo, da su izdržljavani austrijski. Rogovi narastili, njim vinko, pak nisale, da će doprijeti do neba. U tom ih mlađe eliptično naši politički protivljenici u Istri. U Bedu neda da toga uviđe, jer vjeruju više talijanskim zastupnikom i Trestu i Istru nego li našim muševom, koji su uvjek pokazivali, da su destiči državljani i sekretari podanici Nj. Vodčanstva.

U provedređenje održanja spomenika bacili su iresidentstvo više petara na različitim mjestima grada, a tako i nedeluko spomeniku, gdje bljaje jedan redarstveni nadzornik teško ranjen. Ovdješnja novina i u bedku piše o svem tom velo malo ili

Ružić & Co., na Rieci, Rodoljubni trgovac brada Ružić na Rieci poznat u daloko ljevan granicou svoje domovino, a mi radi prilobujemo iz statističkoga progleda to hrvatsko tvrdko na Rieci, kako se neko razvije posao njen sa daljkim iztokom. Tvrdka taj izvoz je u malu Aziju, sjevernu i istočnu Afriku, u Indiju, a najviše u Zanzibar (Istočnu Afriku) u svomu 478.010 kilogr. raznog ruba preko Rieke, a u Zanzibar preko Tresa 52.115. kigr. u svakupnoj vrijednosti od 187.000 forinti. Najviše je izvozeno brašna zatim vina, sladura, ulja, duhanu, kože i mnogih drugih predstavljajućih brodova.

Dar za školu u Brežnjih. Pštu nam je Kustav: Njegova osvrska i kraljevska Vlada naduvodinja Maria Antonin, koja sada zimuje u Crnikovici u Voloskom, darovala jo je gradnju školeku kuda u Brežnjih potdosať šortinu. Zahvaljujemo prozmrnjoj visekoj darovatoliciji.

Iz Oprtala pštu nam 20. t. m. Pošto bilo — kako Vam je poznato g. uređenje — odbijan naš utok proti zadnjim obdičkim izborom, imao se obaviti izbor nadelnička i običnike doputovanje. Prvi put bijaju pozvani k izboru novozabrani zastupnici dne 27. februara t. g. Naši izvanjski zastupnici i jedan gradski — u svemu — nisu došli k izboru, jer bijahu doduli, da kano oprtaljska gospoda izabrati sve svoje muževake tako, da bi bilo ostalo ako kdo što bijašo do sada. Dva najstarijci odsutnih bijaše javljeno, da jo svaki od njih kažnjen globom od 25 for. proti čemu da imadu pravo utoka u 8 dana na namještajstvo. Drugi put bijahu sazvani obič. zastupnici za dan 14. marta. Posivo primio dva dana prije sjednice. Oba puta došao jo u Oprtalj sam kotarski kapetan iz Poreča g. Echegger. Zastupnici imaju pravila obilježja 24. Od tih

gledi podlinc i industrijalnih proizvoda.

Parobrodarsko društvo Kraljevo i drugovi u Senju. Plovitveni red pođam od 1. aprila 1890. do datinje odredbo. (Ako vriemo doputi). Senj Rieko i obratno. Iz Senja na Rieku odlaže svaki dan i to u 6 sati jutrom. Novog: 6 sati jutrom. Solcah: 6½ sati jutrom. Cirkvenic: 6½ sati jutrom. Kraljevo: 8 sati jutrom. Dolazi svaki dan u Novi: 8 sati jutrom. Solco: 6½ sati jutrom. Cirkvenic: 6½ s. jutrom. Kraljevo: 8 sati jut. Rieko: 8 sati jutrom. — NB. U nedjelju polazi iz Senja na Rieku u 7. sati jutrom tičući iste mjesta, a dolazi na Rieku u 11 sati prije popno. Svakim petkom tiče između gore označenih mjesta i Vrbnik. — Iz Rieko u Senj odlaže svaki dan između nekoliko, iz Rieko: 2 sati popodne. Kraljevo: 8 s. pp. Cirkvenic: 4½ s. popodne. Solcah: 4½ sata pop. Novog: 6 sati pop. — Dolazi svaki dan između u Kraljevo: 8 sata pop. Cirkvenic: 4½ sati pop. Solco: 4½ sati pop. Novi: 6 s. pop. Senj 6 s. pop. — NB. Svakog utorka uzalidće izvanredna plovitba iz Rieko u Senj u 8 sati prije popne tičući izim svih goru označenih mesta i Vrbnik.

nički imade općitajka občina 24. Od tih mještaja i vrbnika.
Iz Senja, Karlobag i Pag. Odlaži iz
Senja svaku nedjelju 5 sati jutrom. Dolazi
u sv. Juraj svaku nedjelju u 5½ sati jut.
— Iz Paga u Karlobag i Senj. Odlaži iz
Paga svaku nedjelju u poldan. Dolazi u
Karlobag svaku nedjelju u 12:30 sati.

Dalo je samo 6 glasova:
Občinskim savjetnicima bijahu izabrani
gg.: Jure Bele, soljak sa 24 glasa; For-
tunato Antonac, gradjan sa 23 glasa, Anton
Pavletić, soljak sa 22 glasa i Josip Cro-
Karlobag svaku nedelju u 12 $\frac{1}{4}$, pop. —
NB. Svakim devetkom ploviti će Ivan-
radno parobrodnu madju Sonjom-Kar-
lobagom polazeci iz Sonja u 5 sati u jutro,
a iz Karlobaga u 11 sati prije podne.

Iz Rieku u Senj i Zadar. Odjasi iz
Rieke svaki utorak u 9 sati u jutro. Iz Vrb-
nika: 12 $\frac{1}{4}$ pop. Bašku: 8 $\frac{1}{4}$ sati popod.
Cudžljun u sredu u 8 $\frac{1}{4}$ sati pop. Dolazi
Vrbnik svaki utorak u 12 $\frac{1}{4}$ pp. Bašku:
1 $\frac{1}{4}$ pp. Košljun u sredu u 8 sati jutrom.
Iz Zadra u Senj i Rieku odjasi iz
Košljuna svaki četvrtak u 9 sati jutrom.
Bašku: 8 sata pop. Vrbnik u petak u
8 $\frac{1}{4}$ sati jutrom. Dolazi u Košljun svaki
četvrtak u 8 $\frac{1}{4}$ jutrom. Bašku: 8 s. pp.
Vrbnik u petak 8 $\frac{1}{4}$ sata jutrom.

Parobrodarsko društvo Marušić i drugovi
i Senju. Parobrod austro-ugarski „Senj“,
jetni putni red Rječa-Senj i obratno po-
stavljen od 29. marta do daljnog odluke. Od-
iazak iz Riske: Svaki ponedjeljak u 11
satima pred podno tluđu Omišalj, Cirkvenicu,
Solco i Novi. Svaku srijedu i subotu u 9½
satima pred podno tluđu Malinsku, Krk
(Veglja) i Bašku. — Odiazak iz Senja
svakog nedjelje u 5 sati u jutro tluđu Novi
Solco, Cirkvenicu i Omišalj. Svaki utorak
u potak u ½ sati u jutro tluđu Bašku,
Krk i Malinsku. Ako vrijeme donuti.

Matica Hrvatska u Zagrebu razposlala je ovih dana, svoj, "Izvještaj" za upravni godinu 1887. Ona posluživo ujedno objavilo danovo, "da po mogućnosti odmah nade svoje prinoše uručiti povjerenikom koji do njim knjige za god. 1888. prodati. Gđo neima povjerenika, noka se ujale novog javnog blagajniku gosp. Ivaniću Kostronidu u Zagrebu. Datirana je šestna knjige gradiških i latinskih knjaka, naime "Lorodotova povijest" u pravodu dr. A. Mušića. Cijena njoj je 1 for. Kod upravnog moko se dobiti jošto svih pet knjiga spomenutih knjaka, a tko bi hotio imati svih pet. Mada avokata, može jo dobiti ne 4 for. U istiku jo 1 piva knjiga: "Knjižnica na hrvatsko trgovca" koju sadrži: "Počelo političko ekonomijo ili obdoga gospodarstva" od dr. B. Lorkovića. Ova će knjiga dodi dobro avakomu trgovcu, jer jo prvič vratit u našoj knjižnici.

Kako jo obo poznati radil si, odbor
nao "Maticu" sve moguće, da zadovolji
svom programu, dočkno želi i potro-
viti predstavnika Svakoga rođodobca, u
obo avakoga Hrvata veža svata dušnost
da podupre svimili plenitimo i ne-
umorna djelovanja odbora, "Maticu Hrvat-
ske". Godišnji prizor od 8 for. jest vrlo
malon sko su uvaži koliko knjigah poudar-
i kabavna sadržaja ljudju "Matica" svake
godine. Mi upozorujemo i ovom agodom
naše ditätelo, da nepropusto učlaniti se u
"Maticu" jer do biti za ono malo novac
obilne nagradjeni.

Za Trst i okolicoj jest povjerenikom
trgovac g. Gjuro Vučković, a primiti će
državo voljej naše uredništvo predplatiti, te
naručiti ju gosp. povjereniku. Juš jednom
proporučamo da topiljo svim svjetinju
rodoljubom, Slovencem i Hrvatom našim.

"Parlamentar" vozo se politički dospio
što izlazi pravog dodina jednom Bođu,
jednost jomajški list, koji zastupa od-
lučno slavenačke interese. U tom dospisu
nalazi se i posebna rubrika, koja uključuje
pomjivo sve važnije dogodaje u javnoj
životu Hrvata, bilo u kojoj pokrajini.
Osim tega donosi da katoličkog svedenčanstva
i glasovitog povjatništva u Pragu gospo-
darsku vrlo poučno i zanimivo članke o
"Povijesti Slavenaca".

Povijest Slavena.
Preporučamo dakle svim onim, koji
bitaju njemačke novine, da se pročita u
prvom rodu na „Parlamentu“ a onim
kojih dopisuju i hrvatsku novinu, da se
okrijes u njegovoj „hrvatskoj rubriči“
svemu, što bi moglo zanimati širo krugove.
„Parlament“ stoji na detvori godine 2
kor. 75 nv. na pol godinu 5 kor.

za mjenjanje finansijsalno ministarstvo u
Beču sa blijegovanom molbom. Od 1. juna
neće se više mjenjati petdesetako od g. 1888.

Stranke u austrijskom carevinskom vještu. Do dne 18. febrara bilo je u austrijskom carevinskom vještu 11 klubova. Češki klub broji 58 članova; poljski 55, klub dosinog središta (Hohenwart) 46, erodište (Lichtenstein) 18. Ova četiri kluba skupno broje 162 člana. Ljijevice se nazivaju "spojene njemačko ljevice" sa 87 članova, a klub njemačkog narodnog kluba sa 17 članova. Ukupno 104 člana. - Između dosinice i ljevice, glasujuć sad sa jednom, "u drugom strankom", nalaze se ovi klubovi: klub liberalnog središta (Coronini) sa 11 članova, klub Mladodobaca sa 8 članova, klub Rus sa 4 člana, klub "Trentino" sa 7 članova, klub antiačemita sa 6 članova. Ukupno 86 članova. - Dijavljaka ima 17, među kojima su Limbacher, Zellinger i Eichorn. Većina dijavljaka (10) glasuje za vladu.

